

Πρωτοποριακή «ELECTRA», με.... κουτάλια.

 stosanidi.blogspot.com/2018/07/electra.html

Κριτική της Βικτωρίας Ιωσηφίδου

Μια πρωτοποριακή παράσταση, παρωδία του μύθου των Ατρείδων, είναι η «ELECTRA», του θεάτρου Charito από την Πορτογαλία, που παρακολουθήσαμε χθες στο θέατρο της Ε.Μ.Σ. στο πλαίσιο του 2^{ου} Διεθνούς Φεστιβάλ Δάσους. Με βάση τις διάφορες θεατρικές εκδοχές της τραγωδίας Ηλέκτρα και εστίαση στις τραγικές υπερβολές της ιστορίας των Ατρείδων στήνεται μια κωμωδία, μια σπαρταριστή παράσταση. Μηχανορραφίες, θυσίες, μοιχείες, δολοφονίες, γεγονότα από τη θυσία της Ιφιγένειας μέχρι την αρπαγή της ωραίας Ελένης και από την δολοφονία του Αγαμέμνονα ως τη θανάτωση του Αίγισθου και της Κλυταιμνήστρας από τον Ορέστη, παρασταίνονται με βάση την παντομίμα και την έντονη σωματική κίνηση.

Οι σκηνοθέτες χρησιμοποιούν τρεις ηθοποιούς, το συνηθέστερο στην αρχαία τραγωδία, συγκεκριμένα μια γυναίκα και δύο άντρες, οι οποίοι ερμηνεύουν όλους τους ρόλους,

Αγαμέμνονα, Κλυταιμνήστρα, Ηλέκτρα, Ορέστη, Αίγισθο και άλλους. Η όλη σύλληψη όμως, η τόσο κωμική, θα ήταν ίσως ελλιπής και θα αποτελούσε ίσως ύβρη, αν δεν την ακολουθούσαν έντονοι συμβολισμοί. Κύριο εργαλείο, φορέας των συμβολισμών, τα κουτάλια. Κουτάλια, άφθονα κουτάλια, βρίσκονται πεταμένα στο πάτωμα, ενώ κουτάλια είναι και τα διάφορα αξεσουάρ που χαρακτηρίζουν τον κάθε ήρωα και συμβάλλουν στην απόδοση των ρόλων. Κουτάλια που γίνονται στέμματα, σκουλαρίκια, περικεφαλαίες, ζώνες, τιράντες, χτένες, οδοντόβουρτσες, λουλούδια, νομίσματα που κάποιες στιγμές συσσωρεύουν οι ήρωες. Κουτάλια που κρατούν οι ηθοποιοί και τα μετακινούν ανάλογα. Με κουτάλια παρασταίνονται ακόμη και κάποια υγρά, το νερό, η σαμπάνια, τα ούρα. Τα κουτάλια είναι αυτά που δίνουν το στίγμα και το χαρακτήρα στην παράσταση, προφανώς ως σύμβολα της πλεονεξίας, της φιλοδοξίας, της πείνας και της δίψας για εξουσία, δόξα, χρήμα, τα οποία και χαρακτηρίζουν τις ζωές των Ατρείδων. Μάλιστα, συχνά πυκνά από την αρχή του έργου οι ήρωες κάθονται γύρω-γύρω και αρχίζουν να τρώνε με τα κουτάλια. Γιατί, όπως θα λέγαμε και σήμερα... όλα έγιναν για την κουτάλα...

Οι ατάκες της παράστασης είναι αφοπλιστικές, ενώ οι ηθοποιοί αποδίδουν απεγάδιαστα, με ταχύτατες κινήσεις, εξαιρετική ευλυγισία και εναλλαγές στις φωνές τους. Θα σταθώ ενδεικτικά σε κάποιες απολαυστικές σκηνές του έργου. Η πρώτη, εκεί όπου η γυναίκα ηθοποιός αποδίδει τον διάλογο μεταξύ Ηλέκτρας και Κλυταιμνήστρας, υποδουόμενη και τους δύο ρόλους ταυτόχρονα, και μετακινείται συνεχώς, μια δεξιά μια αριστερά, αλλάζοντας μάλιστα τον τόνο της φωνής της και τα από κουτάλια αξεσουάρ της. Η δεύτερη, η σκηνή όπου ο Αίγισθος πανηγυρίζει με ένα αόρατο μπουκάλι από το οποίο ξεπηδούν κουτάλια, αντί για σαμπάνια. Τέλος, η σκηνή με το συρτάκι από το Ζορμπά που όλο μπρικό χορεύουν οι πρωταγωνιστές, με αναφορά στους Έλληνες που όσο εύκολα χορεύουν τόσο εύκολα αλληλοσκοτώνονται....

Το νεανικό κοινό της Θεσσαλονίκης απόλαυσε ιδιαίτερα την παράσταση με όλες τις κωμικές, ταυτόχρονα κωμικές υπερβολές της, ξεσπώντας πολύ συχνά σε ξεκαρδιστικά γέλια. Θεωρώ ότι πίσω από αυτά τα διασκεδαστικά στιγμιότυπα διέκρινε σίγουρα και την κρυμμένη τραγικότητα της παράστασης. Η πλεονεξία, η δίψα για χρήμα και εξουσία είναι αυτά που έφεραν την καταστροφή. Και έτσι, κυρίως μέσα από τα κουτάλια, αυτή η επιφανειακά κωμική απόδοση επιστρέφει στην αρχική τραγική σημασία του έργου. Η ουσία λοιπόν της σύλληψης του μύθου των Ατρείδων ως παρωδία εξηγείται με τη διαπίστωση και το σχόλιο ότι *ο άνθρωπος γελοιοποιείται όταν υποκύπτει στα κατώτερα ένστικτα του*. Η παράσταση «ELECTRA», είναι μια δουλειά εξαιρετική σε σύλληψη και άρτια σε απόδοση καιερμηνείες. Το μήνυμα που δίνει εντέλει η παράσταση αυτή είναι διαχρονικό, βαρυσήμαντο, πρωτότυπο και ανάλογο ίσως των μηνυμάτων που επιχειρούσαν να μεταφέρουν ακόμη και τα αυθεντικά έργα των μεγάλων τραγικών και έτσι της αξίζουν τα εύσημα!

